

Tăng cường xây dựng, củng cố Đảng gan với học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh

TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC KIỂM TRA, GIÁM SÁT, GÓP PHẦN NÂNG CAO NĂNG LỰC LÃNH ĐẠO VÀ SỨC CHIẾN ĐẤU CỦA ĐẢNG TRONG BỐI CẢNH MỚI

MAI TRỰC*

Kiểm tra, giám sát vừa là chức năng lãnh đạo, vừa là phương thức lãnh đạo của Đảng. Việc tăng cường công tác kiểm tra, giám sát vừa góp phần nâng cao vai trò, năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng, vừa là nội dung, phương thức lãnh đạo của Đảng nhằm xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức, đủ sức gánh vác, lãnh đạo thành công sự nghiệp cách mạng trong giai đoạn mới.

1- Kiểm tra, giám sát (KTGS) là những chức năng lãnh đạo của Đảng, bộ phận quan trọng trong công tác xây dựng Đảng. 90 năm qua, Đảng ta đã rất quan tâm đến công tác KTGS và giữ gìn kỷ luật của Đảng. Vì vậy, công tác KTGS đã góp phần quan trọng vào việc thúc đẩy thực hiện nhiệm vụ chính trị của từng giai đoạn cách mạng; đóng góp tích cực vào việc xây dựng Đảng vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức, làm cho Đảng ta đủ sức lãnh đạo sự nghiệp cách mạng mà nhân dân tin cậy giao phó. Trong thời kỳ đổi mới, công tác KTGS của Đảng đã góp phần quan trọng vào việc bảo vệ đường lối, quan điểm, các nguyên tắc của Đảng, thúc đẩy thực hiện các nhiệm vụ chính trị, xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, góp phần tăng cường sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng. Việc xử lý kỷ luật trong Đảng đã có tác dụng thúc đẩy tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên giữ gìn và chấp hành nghiêm chỉnh kỷ luật, kỷ

cương của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước...

Sau gần 35 năm thực hiện đường lối đổi mới do Đảng ta khởi xướng và lãnh đạo, chúng ta đã đạt được những thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử. Kinh tế ra khỏi khủng hoảng và có sự tăng trưởng khá nhanh, sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa đang được đẩy mạnh. Đời sống nhân dân được cải thiện rõ rệt. Hệ thống chính trị và khối đại đoàn kết toàn dân tộc được củng cố và tăng cường. Chính trị - xã hội ổn định; quốc phòng và an ninh được giữ vững. Vị thế của nước ta trên trường quốc tế không ngừng được nâng cao. Sức mạnh tổng hợp của quốc gia được tăng lên rất nhiều, tạo ra thế và lực mới cho đất nước tiếp tục đi lên với triển vọng tốt đẹp. Điều đó một lần nữa khẳng định đường lối đúng đắn và sự lãnh đạo sáng suốt

* Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Chủ nhiệm Ủy ban Kiểm tra Trung ương

của Đảng là nhân tố quyết định mọi thắng lợi của cách mạng Việt Nam; đồng thời, cũng thể hiện năng lực cầm quyền, lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng ngày càng được nâng lên, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ chính trị từng giai đoạn cách mạng.

Tuy nhiên, trong quá trình phát triển, không phải lúc nào tất cả các tổ chức đảng và đảng viên đều giữ vững được bản chất chính trị, đạo đức và lối sống trong sạch, nêu cao lý tưởng của Đảng, bảo đảm năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu. Đại hội XII của Đảng đã thẳng thắn thừa nhận: “Năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của không ít tổ chức đảng còn thấp, thậm chí có nơi mất sức chiến đấu”⁽¹⁾. Một trong những nguyên nhân quan trọng của tình trạng trên là: “Chất lượng, hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát và xử lý tổ chức đảng và đảng viên vi phạm chưa cao, chưa đủ sức góp phần ngăn chặn, đẩy lùi tham nhũng, lãng phí, tiêu cực trong nội bộ Đảng. Nhiều khuyết điểm, sai phạm của tổ chức đảng, đảng viên chậm được phát hiện, kiểm tra, xử lý, hoặc xử lý kéo dài, nên kỷ cương, kỷ luật ở một số nơi chưa nghiêm; chưa phát huy đầy đủ vai trò, trách nhiệm của các tổ chức trong hệ thống chính trị và của nhân dân trong công tác kiểm tra, giám sát”⁽²⁾.

Mặt khác, hiện nay đang phát sinh nhiều vấn đề về chính trị nội bộ, do vẫn còn những phần tử cơ hội tìm cách chui vào Đảng và trong thực tiễn, do tác động của hoàn cảnh bên ngoài cộng với sự thiếu tự giác tu dưỡng, rèn luyện nên có một số đảng viên, kể cả số đảng viên có công trạng lại suy thoái, biến chất dẫn đến nảy sinh những vấn đề về chính trị hiện nay. Đặc biệt, trong bối cảnh hệ thống xã hội chủ nghĩa và phong trào công sản trên thế giới tạm thời thoái trào; tình hình quốc tế còn phức tạp và tiềm ẩn nhiều nguy cơ khó lường cộng với tác động mạnh mẽ của mặt trái cơ chế kinh tế

thị trường, hội nhập quốc tế, nên có những cán bộ, đảng viên cơ hội về chính trị, mưu cầu lợi ích cá nhân sai trái. Một số do bất đồng ý kiến với tổ chức đảng và Nhà nước, do ảnh hưởng bởi những quan điểm, khuynh hướng sai lệch hoặc bị các phần tử xấu mua chuộc, lôi kéo đã xa rời mục tiêu lý tưởng của Đảng, phản bội Đảng, phản bội dân tộc, có hành động chống lại Cương lĩnh chính trị, Điều lệ Đảng, nghị quyết, chỉ thị của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, như cam tâm làm tình báo, gián điệp cho nước ngoài; tham gia đảng phái, tổ chức chính trị phản động; cung cấp, tiết lộ thông tin bí mật của Đảng, Nhà nước,... Một bộ phận cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, tham nhũng, “lợi ích nhóm”, ý thức tổ chức kỷ luật lỏng lẻo, thiếu gương mẫu, dẫn đến xa rời quần chúng nhân dân ngày càng trầm trọng, làm ảnh hưởng uy tín, năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng..., những vi phạm trên của họ đã trở thành nguy cơ lớn đe dọa sự sống còn của Đảng và chế độ ta.

Để giữ vững và bảo đảm vai trò lãnh đạo của Đảng với thắng lợi của sự nghiệp đổi mới, xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh là nhiệm vụ then chốt, thường xuyên, đổi mới và chỉnh đốn Đảng, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng ngang tầm với yêu cầu và nhiệm vụ của tình hình mới là đòi hỏi có ý nghĩa sống còn đối với Đảng và chế độ ta. Trong công tác xây dựng Đảng, công tác KTGS của Đảng là một trong những nội dung quan trọng, góp phần quan trọng giữ vững bản chất, mục tiêu, lý tưởng, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng.

(1), (2) Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, 2016, tr. 192, 195 - 196

Vì vậy, Đảng ta đã khẳng định việc tăng cường công tác KTGS là rất cần thiết và quan trọng, KTGS là chức năng lãnh đạo của Đảng. Kiểm tra, giám sát và giữ gìn kỷ luật của Đảng là nhiệm vụ của toàn Đảng. Đảng ta luôn luôn quan tâm đến công tác KTGS và xác định công tác này có vị trí cực kỳ quan trọng trong toàn bộ hoạt động lãnh đạo của Đảng. Các cấp ủy đảng có trách nhiệm lãnh đạo công tác KTGS và tổ chức thực hiện nhiệm vụ KTGS các tổ chức đảng và đảng viên chấp hành Cương lĩnh chính trị, Điều lệ Đảng, nghị quyết, chỉ thị của Đảng và pháp luật của Nhà nước. Ủy ban kiểm tra các cấp là cơ quan KTGS chuyên trách của cấp ủy cùng cấp và là lực lượng chủ công thực hiện nhiệm vụ KTGS theo quy định của Điều lệ Đảng và nhiệm vụ cấp ủy giao.

2- Thời gian tới, việc tăng cường công tác KTGS cần tập trung vào một số nội dung trọng tâm sau:

Thứ nhất, đổi mới, tăng cường, nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác KTGS, kỷ luật của Đảng theo tinh thần Đại hội XII của Đảng. Đó là: “Nâng cao nhận thức của các cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên, trước hết là người đứng đầu cấp ủy, tổ chức đảng về công tác kiểm tra, giám sát, đề lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và trách nhiệm trong công tác kiểm tra, giám sát, kỷ luật đảng. Tập trung chỉ đạo xây dựng, hoàn thiện các quy định của Đảng để nâng cao chất lượng, hiệu lực, hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát, kỷ luật của Đảng.

Đổi mới, tăng cường, nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát của các cấp ủy, tổ chức đảng, ủy ban kiểm tra các cấp và chi bộ; xử lý kịp thời, nghiêm minh những tổ chức đảng, đảng viên vi phạm Cương lĩnh chính trị, Điều lệ Đảng, nghị quyết, chỉ thị, quy định của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, những hành vi đùng tủng, bao che

cho khuyết điểm, vi phạm của tổ chức đảng và đảng viên, công khai kết quả xử lý. Chủ trọng kiểm tra, giám sát người đứng đầu cấp ủy, tổ chức đảng, tổ chức nhà nước, Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội trong việc thực hiện chức trách, nhiệm vụ, quyền hạn được giao và việc giữ gìn phẩm chất đạo đức, lối sống, không để người thân trong gia đình lợi dụng chức vụ, quyền hạn để trục lợi. Tăng cường kiểm tra, giám sát đối với các ban cán sự đảng, đảng đoàn, các tổ chức đảng ở các cơ quan nhà nước, các đơn vị kinh tế và các lĩnh vực dễ xảy ra sai phạm. Tiếp tục hoàn thiện cơ chế, phương pháp, quy trình kiểm tra, giám sát, thi hành kỷ luật và giải quyết khiếu nại trong Đảng; hoàn thiện cơ chế và nâng cao chất lượng phối hợp thực hiện nhiệm vụ kiểm tra, giám sát, thi hành kỷ luật đảng giữa ủy ban kiểm tra với các tổ chức đảng và cơ quan liên quan⁽³⁾.

Trong nhiệm kỳ Đại hội XII, công tác KTGS và thi hành kỷ luật đảng đã đạt kết quả quan trọng, có bước đột phá. Từ đầu nhiệm kỳ Đại hội XII của Đảng đến nay, Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Ủy ban Kiểm tra Trung ương đã thi hành kỷ luật hơn 90 đảng viên là cán bộ thuộc diện Trung ương quản lý, trong đó có đồng chí là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Trung ương Đảng, nguyên Ủy viên Trung ương Đảng, một đồng chí nguyên Phó Thủ tướng Chính phủ, một số tướng lĩnh trong lực lượng vũ trang, trong đó một số trường hợp phải xử lý hình sự. Đồng thời, Bộ Chính trị, Ban Bí thư cũng đã thi hành kỷ luật nhiều tổ chức đảng... Điều đó thể hiện năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu, quyết tâm của Đảng, mà trước hết là của Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Ủy ban Kiểm tra Trung ương,

(3) Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII, Sđd, tr. 208 - 209

khẳng định rõ không có vùng cấm, không có ngoại lệ trong cuộc đấu tranh phòng, chống suy thoái, ngăn chặn, đẩy lùi từng bước tham nhũng, lãng phí, “lợi ích nhóm”, tiêu cực; thúc đẩy thực hiện trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu tổ chức đảng, cơ quan, đơn vị; góp phần nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng, làm cho Đảng ta ngày càng trong sạch, vững mạnh, đoàn kết hơn; niềm tin của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng ngày càng được củng cố và tăng cường.

Thứ hai, công tác KTGS phải góp phần quan trọng ngăn ngừa, ngăn chặn và đẩy lùi tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, quan liêu, tham nhũng, “lợi ích nhóm”. Hiện nay, một bộ phận cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, tư cách đạo đức, phẩm chất cách mạng giảm sút; có người dao động mục tiêu lý tưởng; chủ nghĩa cá nhân phát triển, bệnh quan liêu, tham nhũng ngày càng nặng; các phần tử cơ hội xuất hiện bằng nhiều hình thức, đặc biệt nguy hiểm là kẻ cơ hội chính trị tìm mọi cách giấu mình để chờ cơ hội thực hiện mưu đồ đen tối.

Trong khi đó, nguyên tắc tổ chức của Đảng không được giữ nghiêm, nhiều nơi đang bị buông lỏng; nguyên tắc tập trung dân chủ bị vi phạm, tự phê bình và phê bình yếu, có nơi chỉ là hình thức; dân chủ chưa tốt, tính chiến đấu của nhiều tổ chức đảng và đảng viên đang sa sút; quan hệ nội bộ có lúc, có nơi bị đồng tiền và quyền lực chi phối. Đặc biệt, sự suy thoái về tư tưởng chính trị, phẩm chất đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” và quan liêu, “lợi ích nhóm”, tham nhũng diễn ra ngày càng tinh vi, trầm trọng và có tính phổ biến - từ lĩnh vực kinh tế đã lan sang cả các lĩnh vực văn hóa, giáo dục, hoạt động từ thiện..., đặc biệt nghiêm trọng là nó đã len lỏi vào các cơ quan bảo vệ pháp luật và an

ninh như kiểm sát, tòa án, công an, quân đội. Hậu quả của chúng chẳng những làm tổn hại lớn đến tài sản của tập thể và của Nhà nước mà nguy hại hơn là làm giảm sút lòng tin của nhân dân đối với sự lãnh đạo của Đảng, vào bản chất tốt đẹp của chế độ ta.

Nạn tham nhũng luôn gắn liền với tệ quan liêu, một số cán bộ, đảng viên xa dân, ngại dân, không muốn đối thoại với dân, không quan tâm giải quyết những vấn đề bức xúc của dân và hệ quả là tình trạng khiếu kiện đông người, vượt cấp đã và đang diễn ra. Có nơi cán bộ, đảng viên làm sai, khi được quần chúng góp ý, phê bình thì không tiếp thu mà còn quay lại trù dập. Từ suy thoái về đạo đức, lối sống sẽ dẫn đến suy thoái về tư tưởng chính trị, tạo điều kiện cho bọn cơ hội chính trị và các thế lực thù địch lợi dụng chia rẽ nội bộ Đảng và thực hiện chiến lược “diễn biến hòa bình” chống phá cách mạng nước ta; do đó, công tác KTGS phải chủ động, tích cực ngăn ngừa, ngăn chặn và đẩy lùi tình trạng suy thoái tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, quan liêu, tham nhũng, “lợi ích nhóm”, “sân sau” và điều đó cũng chính là góp phần nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng.

Thứ ba, công tác KTGS phải góp phần tích cực vào việc giữ gìn sự đoàn kết trong nội bộ Đảng. Hiện nay, ở một số nơi vẫn còn tình trạng mất đoàn kết trong nội bộ Đảng, trong cấp ủy, giữa bí thư với chủ tịch. Tư tưởng nể nang, hữu khuynh, né tránh, “dĩ hoà, vi quý”, cục bộ, địa phương, dòng họ, tranh giành địa vị, quyền lực, bè phái đang trở thành “điểm nóng” trong sinh hoạt đảng, trong đấu tranh giữ gìn sự đoàn kết nội bộ. Tệ “ô dù” bao che nhằm bảo vệ lợi ích cá nhân sai trái, phe nhóm của mình, loại bỏ người không cùng ê-kíp..., đã dẫn đến phát ngôn sai đường lối, nghị quyết của Đảng, tán thành đa nguyên, đa đảng đối lập, phủ định chủ nghĩa Mác - Lê-nin, tư

tướng Hồ Chí Minh; lưu giữ và phát tán tài liệu có nội dung xấu; cung cấp và làm lộ bí mật của Đảng, Nhà nước, thậm chí viết, trả lời phỏng vấn xuyên tạc, bôi nhọ Đảng, Nhà nước và các cán bộ trung kiên của Đảng.

Những yếu kém, tiêu cực nêu trên là sự vi phạm kỷ luật của Đảng, pháp luật của Nhà nước và tất nhiên, ảnh hưởng xấu đến năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, dẫn đến nảy sinh vấn đề chính trị hiện nay. Ủy ban kiểm tra các cấp phải chủ động nắm bắt tình hình và diễn biến để có biện pháp kịp thời ngăn chặn và xử lý. Công tác KTGS góp phần quan trọng vào việc ngăn chặn, đẩy lùi các yếu kém, tiêu cực, thúc đẩy tăng cường kỷ cương, kỷ luật của Đảng; đóng góp tích cực vào việc nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, củng cố và tăng cường lòng tin của nhân dân đối với sự lãnh đạo của Đảng.

Thứ tư, công tác KTGS hướng nhiệm vụ trọng tâm vào phục vụ sự thành công của đại hội đảng bộ các cấp trong năm 2020 và Đại hội XIII của Đảng vào đầu năm 2021. Gần mục tiêu tổ chức thành công đại hội đảng các cấp với tiếp tục thực hiện chỉnh đốn Đảng theo Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa XI, XII. Chú trọng khâu thẩm định nhân sự cấp ủy các cấp bảo đảm chất lượng, tiêu chuẩn, quy trình theo quy định của Trung ương. Những đảng viên được bầu vào cấp ủy lần này phải xứng đáng là “Người lãnh đạo, người đầy tớ thật trung thành của nhân dân”. Kiên quyết không để những người cơ hội về chính trị, vi phạm tiêu chuẩn chính trị, những người có biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, quan liêu, tham nhũng, “lợi ích nhóm” lọt vào cấp ủy; bảo đảm cấp ủy là tổ chức trong sạch, vững mạnh nhằm nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng.

Khi tổ chức đảng, đảng viên có dấu hiệu vi phạm thì phải kịp thời chỉ đạo kiểm tra làm rõ,

nhất là những trường hợp liên quan đến nhân sự cấp ủy; những vấn đề nổi cộm được dư luận xã hội quan tâm cần phải được chỉ đạo và giải quyết dứt điểm trước khi vào đại hội. Những đơn, thư tố cáo cũng phải kịp thời được xem xét và chỉ đạo giải quyết, nhất là trường hợp liên quan nhân sự đại hội đảng bộ các cấp để có cơ sở đánh giá tư cách đại biểu hoặc tiêu chuẩn nhân sự cấp ủy; *mặt khác*, cũng kịp thời làm sáng tỏ để minh oan, bảo vệ người tốt khi bị kẻ xấu bôi nhọ, hãm hại. Tổ chức đảng, đảng viên vi phạm đến mức phải xử lý kỷ luật thì phải xử lý nghiêm minh, bảo đảm tính chính xác, khách quan, công bằng và nhân văn, không có vùng cấm, không có ngoại lệ.

Thứ năm, để công tác KTGS của Đảng có chuyên biến mạnh mẽ và hiệu quả trong hoạt động, cấp ủy các cấp cần quan tâm hơn nữa chất lượng hoạt động KTGS, phải coi đây là công việc thường xuyên, là công cụ lãnh đạo quan trọng. Thực tiễn cho thấy, KTGS là công cụ hữu hiệu để Đảng thực hiện sự lãnh đạo, chỉ đạo có hiệu quả, giữ vững kỷ luật, kỷ cương trong toàn Đảng. Các cấp ủy đảng phải quan tâm thường xuyên đến việc kiện toàn tổ chức bộ máy và đội ngũ cán bộ làm công tác kiểm tra các cấp. Có chính sách đào tạo, bồi dưỡng để cán bộ làm công tác kiểm tra được rèn luyện nâng cao bản lĩnh chính trị, dũng khí đấu tranh, nâng cao đạo đức, phẩm chất trong sạch, liêm chính; nâng cao kỹ năng, trình độ chuyên môn, sử dụng công nghệ nhằm phát huy hiệu quả trong công việc. Tạo mọi điều kiện thuận lợi để ủy ban kiểm tra các cấp chủ động, tích cực trong công tác tham mưu cho cấp ủy triển khai tổ chức thực hiện đúng chức năng, nhiệm vụ theo quy định của Điều lệ Đảng. Có chế độ đãi ngộ tương xứng để bảo đảm đội ngũ này toàn tâm toàn ý phục vụ, ngăn ngừa những tư tưởng, hành vi tiêu cực có thể xảy ra trong quá trình thực thi nhiệm vụ. □